
Dokument z posiedzenia

B8-0503/2018

22.10.2018

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie zabójstwa dziennikarza Dżamala Chaszukdziego w konsulacie Arabii Saudyjskiej w Stambule
(2018/2885(RSP))

Marietje Schaake, Pavel Telička, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, Izaskun Bilbao Barandica, María Teresa Giménez Barbat, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Patricia Lalonde, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Frédérique Ries, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Ramon Tremosa i Balcells, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans, Cecilia Wikström
w imieniu grupy ALDE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zabójstwa dziennikarza Dżamala Chaszukdziego w konsulacie Arabii Saudyjskiej w Stambule (2018/2885(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Arabii Saudyjskiej, w szczególności rezolucję z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Arabii Saudyjskiej – jej stosunków z UE oraz jej roli na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej¹, z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie Raifa Badawiego², z dnia 8 października 2015 r. w sprawie Alego Mohammeda al-Nimra³, z dnia 31 maja 2018 r. w sprawie sytuacji obrońców praw kobiet w Arabii Saudyjskiej⁴, z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie⁵ oraz z dni 30 listopada 2017 r.⁶ i 4 października 2018 r.⁷ w sprawie sytuacji w Jemenie, w których to rezolucjach zaapelowano o ogólnounijne embargo na broń dla Arabii Saudyjskiej z powodu poważnych zarzutów dotyczących naruszania przez Arabię Saudyjską w Jemenie międzynarodowego prawa humanitarnego,
- uwzględniając oświadczenie kanclerz Angeli Merkel z dnia 21 października 2018 r. w sprawie tymczasowego wstrzymania eksportu broni do Królestwa Arabii Saudyjskiej,
- uwzględniając uwagi wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dni 9 i 15 października 2018 r. oraz jej oświadczenie w imieniu Unii Europejskiej z dnia 20 października 2018 r. dotyczące ostatnich wydarzeń w sprawie saudyjskiego dziennikarza Dżamala Chaszukdziego,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej komisarz ONZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet, która w dniu 16 października 2018 r. wezwała Arabię Saudyjską do ujawnienia wszystkiego, co jej wiadomo o zaginięciu Dżamala Chaszukdziego,
- uwzględniając oświadczenie ekspertów ONZ z dnia 9 października 2018 r. zawierające żądanie dochodzenia w sprawie zaginięcia saudyjskiego dziennikarza Dżamala Chaszukdziego w Stambule,
- uwzględniając oświadczenie ministrów spraw zagranicznych grupy G7 z dnia 17 października 2018 r. w sprawie zaginięcia Dżamala Chaszukdziego,
- uwzględniając wspólne oświadczenie ministrów spraw zagranicznych Zjednoczonego Królestwa, Francji i Niemiec z dnia 14 października 2018 r. w sprawie zaginięcia

---

¹ Dz.U. C 378 z 9.11.2017, s. 64.

² Dz.U. C 310 z 25.8.2016, s. 29.

³ Dz.U. C 349 z 17.10.2017, s. 34.

⁴ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0232.

⁵ Dz.U. C 35 z 31.1.2018, s. 142.

⁶ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 104.

⁷ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0383.

Dżamala Chaszukdżiego,

- uwzględniając członkostwo Arabii Saudyjskiej w Radzie Praw Człowieka ONZ,
  - uwzględniając Wytyczne UE w sprawie praw człowieka dotyczące wolności wypowiedzi w internecie i poza nim,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
  - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (PDPC) z 1948 r.,
  - uwzględniając przyznanie w 2015 r. Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli saudyjskiemu blogerowi Raifowi Badawiemu,
  - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wybitnego saudyjskiego dziennikarza Dżamala Chaszukdżiego nie widziano od 2 października 2018 r., kiedy to zaginął po wejściu do konsulatu Arabii Saudyjskiej w Stambule; mając na uwadze, że ujawniono niezwykle niepokojące informacje o jego losie, co doprowadziło do domniemań, iż doszło do egzekucji pozasądowej na zlecenie państwa;
- B. mając na uwadze, że w rozmowie telefonicznej z prezydentem USA Donaldem Trumpem król Arabii Saudyjskiej Salman bin Abdulaziz zaprzeczył, jakoby wiedział cokolwiek o losie Dżamala Chaszukdżiego;
- C. mając na uwadze, że według doniesień z konsulatu zabrano nagrania z kamer przemysłowych, całemu personelowi tureckiemu polecono wziąć dzień wolny od pracy, po zaginięciu Dżamala Chaszukdżiego konsulat częściowo odmalowano, a w dniu jego zaginięcia, tj. 2 października 2018 r., do Stambułu przybyło i tego samego dnia opuściło Stambuł, dwoma samolotami czarterowymi, 15 Saudyjczyków, w większości niewątpliwie powiązanych z następcą tronu księciem Muhammadem bin Salmanem, krajowymi służbami bezpieczeństwa, wojskiem lub innymi agendami rządowymi;
- D. mając na uwadze, że po zaginięciu Dżamala Chaszukdżiego władze saudyjskie starały się przeszkodzić we wszczęciu szybkiego, gruntownego, skutecznego, bezstronnego i przejrzystego śledztwa; mając na uwadze, że dopiero po naciskach międzynarodowych i po porozumieniu się z władzami tureckimi służby śledcze uzyskały zgodę na zbadanie wnętrza konsulatu Arabii Saudyjskiej, 15 października 2018 r., oraz wstęp do rezydencji konsula generalnego, 17 października 2018 r.; mając na uwadze, że według mediów tureckich konsul generalny Muhammad al- Otaibi opuścił kraj 16 października 2018 r.;
- E. mając na uwadze, że 14 października 2018 r. Królestwo Arabii Saudyjskiej wydało oświadczenie zawierające groźby odwetu za ewentualne środki ograniczające i zmierzające do pociągnięcia jej do odpowiedzialności, które rządy lub organizacje zastosowałyby w reakcji na zaginięcie Dżamala Chaszukdżiego;

- F. mając na uwadze, że Arabia Saudyjska przyznała, że Dżamal Chaszukdżi został zamordowany w jej konsulacie w Stambule;
- G. mając na uwadze, że urzędnicy tureccy i saudyjscy zapowiedzieli wszczęcie wspólnego śledztwa w sprawie zaginięcia Dżamala Chaszukdżiego; mając na uwadze, że eksperci ONZ wezwali do przeprowadzenia niezależnego międzynarodowego dochodzenia w sprawie jego zaginięcia;
- H. mając na uwadze, że państwa są zobowiązane do podejmowania wszelkich środków w celu zapobiegania torturom, wymuszonym zaginięciom i innym poważnym naruszeniom praw człowieka, do badania zarzutów dotyczących takich zbrodniczych czynów oraz do stawiania przed sądem osób podejrzanych o ich popełnienie;
- I. mając na uwadze, że wolność opinii i wypowiedzi w prasie i mediach, zarówno w internecie, jak i poza nim, to podstawowe prawa każdego człowieka, będące zasadniczym warunkiem wstępnym i katalizatorem demokratyzacji i reform, a ponadto umożliwiające niezbędny nadzór nad organami władzy; mając na uwadze podstawowe znaczenie wolnych, zróżnicowanych i niezależnych mediów dla propagowania i ochrony praw człowieka w każdym społeczeństwie; mając na uwadze, że praca dziennikarzy polegająca na ujawnianiu przypadków nadużycia władzy, uwidocznianiu korupcji oraz kwestionowaniu powszechnie panujących przekonań często w sposób szczególnie naraża ich na zastraszanie i przemoc;
- J. mając na uwadze, że w Arabii Saudyjskiej mieszka największa na Bliskim Wschodzie liczba użytkowników serwisu Twitter; mając na uwadze, że Arabia Saudyjska znajduje się na prowadzonej przez Reporterów bez Granic liście „wrogów internetu” z powodu cenzury nałożonej na saudyjskie media i internet oraz karania osób, które krytykują rząd lub religię; mając na uwadze, że laureat nagrody im. Sacharowa w 2015 r. Raif Badawi został poddany karze cielesnej i nadal jest przetrzymywany w więzieniu wyłącznie za pokojowe wyrażanie poglądów;
- K. mając na uwadze, że saudyjscy dziennikarze i obrońcy praw człowieka mieszkający za granicą, w tym w stolicach państw zachodnich, otrzymują groźby pod adresem ich rodzin w Arabii Saudyjskiej;
- L. mając na uwadze, że w ostatnich miesiącach następca tronu Muhammad bin Salman nadzorował szeroko zakrojone represje wobec obrońców praw człowieka, prawników, dziennikarzy, pisarzy i blogerów, które nasiliły się od czasu, gdy zaczął on ugruntowywać kontrolę nad krajowymi organami bezpieczeństwa;
- M. mając na uwadze, że reżim saudyjski prowadzi w tym samym czasie kosztowną międzynarodową kampanię medialną, kreując się na siłę sprzyjającą modernizacji, i zapowiada reformy za pośrednictwem reklam w gazetach i na billboardach w stolicach państw zachodnich; mając na uwadze, że następca tronu Muhammad bin Salman wybrał się w podróż do Stanów Zjednoczonych w formie „objazdu po Ameryce”, podczas którego spotkał się z prezydentem oraz wieloma liderami i ważnymi postaciami w przemyśle technologicznym i rozrywkowym, w tym z celebrytami;
- N. mając na uwadze, że reżim saudyjski wielokrotnie wywierał presję na niektóre państwa i organizacje międzynarodowe, zastraszając je i groził im oraz blokował niezależne

międzynarodowe dochodzenia w reakcji na krytykę ze strony tych państw i organizacji dotyczącą łamania praw człowieka w Arabii Saudyjskiej lub naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego w Jemenie;

- O. mając na uwadze, że systemy nadzoru i inne produkty podwójnego zastosowania wykorzystuje się w Arabii Saudyjskiej do identyfikacji i śledzenia ruchów obrońców praw człowieka i osób krytycznie nastawionych do reżimu;
1. potępia wymuszone zaginięcie oraz domniemaną egzekucję pozasądową i zleczone przez państwo zabójstwo Dżamala Chaszukdżiego oraz składa kondolencje jego bliskim;
  2. jest bardzo zaniepokojony informacją o losie Dżamala Chaszukdżiego oraz zarzutami dotyczącymi udziału agentów z Arabii Saudyjskiej; przyjmuje do wiadomości, że toczy się obecnie śledztwo prowadzone przez urzędników tureckich i saudyjskich; apeluje niemniej o przeprowadzenie niezależnego i bezstronnego międzynarodowego dochodzenia w sprawie okoliczności jego śmierci; wzywa do zidentyfikowania i postawienia odpowiedzialnych za nią osób przed uznanym, wiarygodnym, niezależnym i bezstronnym sądem;
  3. wzywa władze Arabii Saudyjskiej do ujawnienia miejsca pochówku jego szczątków oraz wzywa władze Arabii Saudyjskiej i Turcji do zadbania o pełną jasność i przejrzystość prowadzonego śledztwa; wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do poparcia apeli ekspertów ONZ o przeprowadzenie niezależnego międzynarodowego dochodzenia oraz o zaoferowanie pełnego wsparcia i pomocy technicznej zarówno w ramach inicjatyw międzynarodowych, jak i władzom tureckim na potrzeby ich śledztwa;
  4. powtarza, że jeżeli sprawcami zaginięcia i zabójstwa Dżamala Chaszukdżiego okażą się agenci saudyjscy, zarówno organy państwowe, jak i indywidualne osoby muszą zostać pociągnięte do odpowiedzialności; apeluje w związku z tym do wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel i państw członkowskich o gotowość do nałożenia ukierunkowanych sankcji, w tym zakazu wydawania wiz i zamrożenia aktywów, wobec pewnych osób z Arabii Saudyjskiej, a także sankcji związanych z przestrzeganiem praw człowieka wobec Królestwa Arabii Saudyjskiej;
  5. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i państwa członkowskie do dalszego prowadzenia z Arabią Saudyjską strukturalnego dialogu dotyczącego praw człowieka, podstawowych wolności i niepokojącej roli, jaką ten kraj odgrywa w regionie, w ramach stosunków UE z Radą Współpracy Państw Zatoki;
  6. potępia stosowane obecnie przez władze Arabii Saudyjskiej szykany wobec obrońców praw człowieka, prawników, dziennikarzy, pisarzy i blogerów, zarówno mieszkających w tym kraju, jak i poza nim, a także nalega, by władze Arabii Saudyjskiej podjęły niezbędne kroki, by umożliwić wszystkim korzystanie z przysługujących im praw bez nękania sądowego lub innych kroków odwetowych, takich jak groźby pod adresem ich rodzin;
  7. wzywa władze Arabii Saudyjskiej, by zezwoliły na działalność niezależnej prasy i mediów oraz zagwarantowały wszystkim mieszkańcom Arabii Saudyjskiej wolność

- wypowiedzi w internecie i poza nim oraz wolność zrzeszania się i organizowania pokojowych zgromadzeń; potępia represje stosowane wobec obrońców praw człowieka i demonstrantów podczas pokojowych protestów; podkreśla, że pokojowa działalność na rzecz podstawowych praw lub wyrażanie krytycznych uwag w mediach społecznościowych stanowią wyraz niepodważalnych praw; wzywa władze Arabii Saudyjskiej, aby zniosły restrykcje nałożone na obrońców praw człowieka polegające na zakazie wypowiedzania się w mediach społecznościowych oraz w mediach międzynarodowych;
8. przypomina władzom Arabii Saudyjskiej o ich międzynarodowych zobowiązaniach na mocy Powszechnej deklaracji praw człowieka i Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych oraz Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania;
  9. wzywa Arabię Saudyjską do przyspieszenia reform społecznych i politycznych oraz przypomina o konieczności pełnego poszanowania praw człowieka i godności ludzkiej przez Arabię Saudyjską, w tym walki z bezkarnością;
  10. przypomina przywódcom Arabii Saudyjskiej o zobowiązaniu do „przestrzegania najwyższych standardów w dziedzinie propagowania i ochrony praw człowieka”, podjętym przez ten kraj w momencie, kiedy z sukcesem ubiegał się o członkostwo w Radzie Praw Człowieka ONZ w 2013 r.;
  11. wzywa władze Arabii Saudyjskiej do wstrzymania dalszego wykonywania kary chłosty dla Raifa Badawiego oraz do jego natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia, gdyż uznaje się go za więźnia sumienia, aresztowanego i skazanego wyłącznie za korzystanie z prawa do wolności wypowiedzi; apeluje do organów UE, aby wracały do jego sprawy podczas wszelkich kontaktów na wysokim szczeblu;
  12. apeluje o moratorium na wykonywanie kary śmierci;
  13. wzywa Radę do nałożenia ogólnounijnego embarga na sprzedaż broni do Arabii Saudyjskiej, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB, oraz embarga na eksport systemów nadzoru i innych produktów podwójnego zastosowania, które w Arabii Saudyjskiej mogą być wykorzystywane do stosowania represji;
  14. apeluje o przetłumaczenie niniejszej rezolucji na język arabski (w odmianie saudyjskiej);
  15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Praw Człowieka, Jego Królewskiej Mości Salmanowi bin Abdulazizowi Al Saudowi oraz następcy tronu Muhammadowi bin Salmanowi Al Saudowi, rządowi Królestwa Arabii Saudyjskiej oraz Sekretarzowi Generalnemu Centrum Dialogu Narodowego Królestwa Arabii Saudyjskiej.